

EPERJESI LAPOK

(FELVIDÉKI SZEMLE)

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Flórfizetési árak: Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre 2 kor. 50 fill. — Egyes szám ára 20 fill.
Hirdetési díj: Háromhastós petitsor egyszeri hirdetése 15 fill. Többszörös hirdetésért jutányosabb. Nyilntér: minden sor 20 fill.

Az Eperjesi Széchenyi-kör
s az Eperjesi Kereskedők és Keresk.-ifjak Egyletének
hivatalos közlönye.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Eperjesen, Pö-utca 59. szám, Kösch Árpád könyvnyomtató-intézet.
Ide intézendők minden a lap szellemi részét illető közlemények
valamint a hirdetési díjak is.

A kassai Rákóczi-kiállítás.

Egy hét múlva nyílik meg — a lapunkban is legutóbb részletezett ünnepélyességek között — a kassai Rákóczi-kiállítás. Rákóczi vármegyéje, Sárosvármegye, bizonyára impozáns számban fogja megtekinteni ezt a szép és érdekes kiállítást s így közérdeket vélünk szolgálni, ha közvetlenül a megnyitás előtt azokról a praktikus intézkedésekről is kimerítő tájékoztatást adunk, a mely intézkedések a kiállítás látogatóinak kényelmét szolgálják.

A II. Rákóczi Ferencz és korának emléktárgyaiból rendezett kassai Rákóczi-eréklye-kiállítás látogatóinak könnyebbségére a kiállítás rendezőse elszállásolási bizottságot szervezett.

E bizottságnak célja és hivatása a kiállítást megtekinteni szándékozóknak mindennemű e tárgyra vonatkozó előnyös és czélszerű felvilágosításokkal szolgálni. E végből a bizottság a kiállítás végéig Quirsfeld János menetjegyirodájában, Kassa (Főutca 51.), állandó irodát tart fenn, a mely is a kiállítást megtekinteni szándékozóknak a szállás és ellátás ügyében azonnal és díjmentesen válaszol.

A kiállítás ünnepélyes megnyitása július hó 26-ikán lesz és szeptember hó 20-ikáig tart.

A kereskedelemügyi miniszter engedelménye folytán az elszállásoló-bizottság egyeseknek és családoknak, a kik a kiállítást megtekinteni szándékoznak, személyenkint költségek fejében 1 korona és 10 fillér válaszbélyeg beküldése ellenében a M.Á.V., a Kassa-Oderbergi és több hazai vasúton igen mérsékelt árú utazásra szóló igazolványt bocsát rendelkezésre, ha ez iránt megkerestetik.

A mérsékelt árú utazásra szóló igazolvánnyal az utazás bármely állomáson megkezdhető hat ízben — hat napig szóló érvényességgel, és pedig:

július hó	25-ikétől 30-ikáig	hat napra,
augusztus	5-ikétől 10-ikéig	» »
augusztus	13-ikától 18-ikáig	» »
augusztus	19-ikétől 24-ikéig	» »
szeptember	5-ikétől 10-ikéig	» »
szeptember	16-ikától 21-ikéig	» »

E mérsékelt utazásra szóló igazolványok a budapesti M. Á. V. központi menetjegyirodában, úgy az összes vidéki menetjegyirodákban, valamint a Rózsa-féle utazási fiókirodában Poprádfelkán és Zsolnán is július hó elejétől kezdve kaphatók lesznek.

Azonkívül czélszerű felhasználásul szolgálnak a folyó év június 15-ikétől életbelépett kedvezményes árú, 14 napi érvényességgel bíró fürdőjegyek, melyek Budapestről és számos vidéki városból Poprádfelkáig és vissza érvényesek kassai megszakítással.

A látogatók kényelmére a kiállítás időtartama alatt a vasúti indóház érkezési oldalán e bizottság egyik tagja állandóan szolgáltra készen áll, hogy az érkezőknek a felvilágosításokat megadhassa; itt nyerhetnek az érkezők arra nézve is útbaigazítást, hogy egyesek vagy családok különböző árak mellett, hol és minő lakást kaphatnak.

Előzetes megkeresésre a bizottság szállodákban vagy magánházakban rendelkezésre álló bútorozott szobákban díjtalanul közvetít megfelelő lakást.

A bizottság nagy figyelmet kíván fordítani úgy a felnőttek, mint a tanuló-ifjúságból ala-

kult csoportos látogatók kényelmére és olcsó ellátására; e végből felkéri a bizottság az összes tanintézetek igazgatóságait, egyletek, körök, társulatok, dalárdák elnökségeit stb., hogy a vezetésük alatt álló tanintézetek-, illetve testületekben szervezzék az ilyen csoportokat s esetleg egy város különböző tanintézetei vagy testületei csoportját s az abban résztvevők számát legalább 8—10 nappal előbb a bizottsággal közölni sziveskedjenek, tudatván azt is, hogy hány férfi és nő érkeznek s hány éjszakát kívánnak ott tölteni, csoportosan óhajtanak-e étkezni, délben és este?

A bizottság erre megküldi az elszállásolási jegyeket és értesíti, hogy mely vonattal várja s az itteni tartózkodás egész tartamára kívánatra vezetővel szolgál.

A vendégek a lakást ott fizetik, a hol laknak s ellátásért ott, a hol étkeznek.

Úgy a tanuló-ifjúság, mint a felnőttek csoportos lakása világítással és kiszolgálással személyenkint naponta 40—50 fill., reggeli 20 fill.

A tanuló-ifjúság egy napi itt-tartózkodása, szállás, reggeli, ebéd, vacsora személyenkint 1.60—2 korona.

A felnőttek csoportjai pedig lakást 40 fill.-ért, reggelit 20 fillérért és ebédet, vacsorát a Mensa Akademiában 1 koronáért; ezt a vendéglőkben pedig 1.40—2 koronáért nyerhetnek.

A kiállítás látogatói a színházban félárú jegyeket válthatnak.

Ha csak lehetséges — a torlódások kiküldése végett — igen kívánatos, ha az intézetek vagy testületek vezetői pontosan betartják a bizottság által kijelölt érkezési időt. Akadályoztatás esetén értesítést kér a rendezőség.

AZ «EPERJESI LAPOK» TÁRCZÁJA.

Magyar művelődési mozzanatok a XII., XIII. és XIV. században

(Folytatás.)

levéltári kutatások alapján. Írta Bruckner Győző.

A XIII-ik századból fenmaradt a heimburgi vámtarifája s itt is említve van, hogy Magyarországból rezet szállítottak ki.

Aranyat és ezüstöt nem szállítottak ki, de említett tesznek az oklevelek, így a garamhegyi 1075-iki a próbás aranyról s pedig 10 próbásról — decimae conguitionis. A bars megyei aranybányákat, Gölnicz-bányát, Radnát meg Rogerus említi.

Az esztergomi érsek arany- és ezüstabányáiról is van említés, hogy IV. Béla neki adja a birtokán található aranyat és ezüstöt és lemond még a királyra eső részről is. Régi szokásjog szerint $\frac{2}{3}$ a királyé, $\frac{1}{3}$ az illetőé.

A XIII. századbeli oklevelek alapján kimutathatólag bányászott még Selmeczbánya, Besztercebánya, Zólyom és Korpora.

1271-ben V. Istvántól megkapják a híres bányajogot (Schurfrecht). E szerint az újbányaiakat azt kapják, a mi a ruhájukra hull.

A kőfejtés a kultura bizonyos fokozatát tette szükségessé, és hogy Eperjesen a XIV. sz.-ban megvolt a kellő kulturális élet, erre mutatnak azok az okmányok, a melyek a helybeli kőfejtésre nevezetes viágoságot derítenek. Ugyanis 1347-ben Erzsébet királyné, N. Lajos anyja, a megye valamennyi birtokosainak

és nemesinek megparancsolta, hogy mivel az eperjesi templom építésére igen sok kőre szorulnak, bárhol találnának is az eperjesiek Sáros megye területén alkalmas követ, ebből annyit, a mennyire szükségük van, a templom építésére átengedni kötelesek. Az eperjesiek erre Berthóth környékéről hozatták a szükséges kőanyagot.

De tovább is mehetünk annak bizonyításában, hogy Eperjesen a XIII. és XIV. században nevezetes kőfejtés volt; miért küldötte volna különben N. Lajos Ambrus nevű építőmesterét 1378-ban Eperjesre? Ambrus építőmester Eperjesen felépíti a várfalakat, miután Diósgyőrött már hasonlót tett volt.

1411. az eperjesi várfalak el is készültek, de szüknek is bizonyultak, mire Zsigmond 1435-ben megengedi az eperjesieknek, hogy utczát nyissanak, s ez, tisztelt közönség, az Arok-utczának a története.

1440-ben pedig megkapják az eperjesiek azt a kedvezményt, hogy lakóházaik építésére a nagysárosi kir. birtokon ingyen követ fejthetnek.

A kőfejtés magasabb foka a márványfejtés, nálunk pedig ez időszertint meglehetősen monumentális építkezés folyt, tehát kellett lenni márványfejtésnek is és csakugyan van is adatunk rá. Imre király a Tata melletti kardosi márványbányát Esztergomnak ajándékozta.

Megvolt nálunk a sóbányászat is. A sóvágás regalejog. A Garam szentbenedeki oklevélben említés van e jogról, sőről is. III. Béla idejében a jövedelem kimutatásában sóból egy 10,000 márkás tétel szerepelt.

II. Endre feleségének, Jolantának, a hitbért is sóban adta ki, még pedig a Maroson lejtővő sóban.

A sókezelés ez időben is igen fontos; erre vonat-

kozólag a legérdekesebb adatokat nyújtja az 1233-iki bereghi egyezmény, a hol a főpapok panaszkodnak, hogy nem kapják meg a sójövendelmet. E szerint nálunk minden évben csak kétszer van sóeladás, és pedig aug. 27-ikétől szept. 11-ikéig s decz. 6—21-ikéig. E napokban feltörték a lepecsételt raktárt, mire a tiszviselő átvette, ha t. i. megvette. Ha a kir. tiszviselő (salinarius) nem vette át, akkor az egyház adta el.

Volt olyan apátság is, a mely timinusban (vödör) kapta a sójárulékot. Egy timinus, vödör só ára 8 marka, 100 zuan nagy kősódarab meg 1 marka (21 frt 60 kr).

A bereghi egyezmény szerint az egresi káptalan kapott 3 timinust, a kalocsa érsek s váci püspök 1 timinust. A szt. gotthardi (Vasm.) kolostor kapott 250 drb. kősót s az eperjesi plébánia 3000 drb. zuant vagyis kősót.

A munkások kapják a kibányászott sónak $\frac{1}{6}$ részét s minden esztendőben sz. Márton napján vághattak sót.

A városi életet legjobban illusztrálják azok az adatok, a melyeket Esztergomra vonatkozólag találtam.

Otho Deogillo, a ki a II. kereszties-hadjárat alkalmával hazánkban megfordult, azt mondja műfében, hogy itt Esztergomban mindent kaptak cserében; minden kincs Esztergomba folyik — s tényleg Esztergom ekkor az ország legélénkebb városa — lakosságának a száma 8000. Tudjuk, hogy több utcája, s hogy a vásárpiaza a templomnál volt.

Érdekes, hogy az olasz kereskedők Esztergomban nem akartak vámot fizetni, mire per támadt s a káptalanból hat ember megesküdtött, hogy azelőtt

A felsőbb leányiskoláknak igen ajánlatos, ha a kiállítás megtekintésére augusztus hó 20—31-ike közt érkeznek, a mikor is a kassai zárdában 30 növendék napi teljes ellátást 2 koronáért kaphat.

Augusztus 20-ikától 10 napon át kivételes olcsó szállást — napi 1 koronáért nyerhetnek a látogatók, a mennyiben a kassai kir. gazdasági tanintézet e célra 40 személy részére 20 szobát bocsát rendelkezésre.

Evang. egyházmegyei közgyűlések Eperjesen.

A VI szab. kir. városi egyházmegye július 14. és 15-ikén Eperjesen, a Kollégium nagytermében *Dianiska András* löcsei lelkész és esperes, valamint dr. *Benczúr Géza* egyházmegyei felügyelő kettős elnöklete alatt, nagy érdeklődés mellett tartotta meg ezidei rendes közgyűlését. Az egyházak és iskolák követei július hó 14-ikén érkeztek meg s a helybeli ev. egyházközségi elnökségek, valamint a Gamauf György gondnok vezetése alatt buzgalommal s előzékenységgel működő elszállásoló bizottság fogadták a vasútnál az érkezőket. Július 14-ikén d. u. 5 órákor az evang. templomban gyámintézeti istentisztelet volt, melyen a közgyűlés tagjain kívül előkelő s nagyszámú helybeli hívő közönség vett részt. Az alkalmi szónoklatot Szlabey Mátyás bártfai lelkész tartotta s annak vallásos bensőségével s lendületes szónoki előadásával általános mély hatást gyakorolt. Az istentisztelet folyamán Fest Janka és Joób Sándor gyönyörű alkalmi éneket mutattak be s felette növelték a jótékonyági nemes célú szolgáló gyámintézeti istentisztelet hatását. Ezután előértekezlet volt a Kollégiumban s itt a közgyűlési tárgysorozat főbb pontjait tárgyalták meg. Este a Fekete-sasban barátságos ismerkedési estély volt. A július hó 15-iki közgyűlésben, a melyre *Dianiska András* esperes és dr. *Benczúr Géza* felügyelőt ősi szokás szerint a közgyűlésnek tisztelgő küldöttsége hívta meg, magas színvonalon álló beható felszólalások között tárgyalták le a napirendre kitűzött ügyeket. *Benczúr Géza* egyházmegyei felügyelő tartalmas, lelkesítő hatású beszéddel nyitotta meg a közgyűlést, melynek megalakulása után *Dianiska András* esperes felolvasta nagy gonddal összeállított s az egyházmegye kötelekébe tartozó egyházközségek és iskolák egy évi történetében előfordult nevezetesebb eseményeket feltüntető évi jelentését. A közgyűlés nagy figyelemmel hallgatta meg nagy tiszteletben s szeretetben álló kiváló esperesének jelentését s örömmel véve tudomást a hívek áldozatkészségéről, a jelentésnek kinyomatását határozta el. Az egyházmegyei törvényszék tanár-tagsági helye Husz Ármin lemondásával megüresedvén, a közgyűlés esperességi törvényszéki bírójává egyhangulag Gömör János koll. főgimn. igazgatót választotta meg. A f. évi egyházkerületi közgyűlésre a tanítói kar képviselőjében Ormóssy Károly löcsei igazgató-tanítót küldték ki. Az eperjesi, bártfai s kisszebeni kettős egyházak egyesítése ügyében

tett esperesi jelentést tudomásul vették. Ezidő szerint úgy látszik csak az eperjesi ev. egyházak egyesítése biztat sikerrel. A sárosvármegyei közigazgatási-bizottság s a kir. tanfelügyelő által kifogásolt iskolákról kimerítő jelentést tett az elnökség. Ezek szerint a hiányok nagy részben már orvosoltattak, a sárpatoki iskola kibővítése iránti előzetes intézkedések megtörténtek, s általában a közgyűlés a jövőre nézve is az iskoláknak s azok személyzetének lehető fejlesztését mondta ki. Mayer Endre esp. levéltáros bemutatta a levéltárról készített kitérő munkáját, a melyért a közgyűlés neki hálás köszönetet s tiszteletdíjat szavazott meg. A gyámintézeti Baldácsy-féle s Gusztáv Adolf-, Malatinszky- és Zsedényi-féle segélyösszegek ezidén is népiskolák és szegény lelkész-özvegyek támogatására fordítottak. Az esp. gyámintézeti segélyt a sárpatoki iskola s kisebb részben Plavnica javára szavazták meg. Az augusztus 26—28-ikán Iglón tartandó egyházkerületi közgyűlésre szavazati joggal Csisko János, Liptai Lajos, Kéler Pál és dr. Mikler Károly küldettek ki; ezenkívül többeket tanácskozási joggal is kiküldöttek.

Nagy érdeklődés mellett tárgyalták a VI szab. kir. városi egyházmegyének a sárosi egyházmegyével való egyesülését. Az egyházak közül a két eperjesi és a késmárki az egyesülés mellett, a többiek azonban a VI szab. kir. városi esperesség fennmaradása mellett nyilatkoztak. Így hát ez idén ez a fontos ügy nem nyert megoldást, de felszínén marad továbbra is, a mennyiben az eperjesi II. egyház kérte az esperességi kötelekből való kibocsátását s ezt az egyházközségek jövőre fogják tárgyalni. Ma már általános az a nézet, hogy a két esperesség egyesülésének ténynévé válassza csak igen rövid idő kérdése. Több kisebb ügyet intézett még el ezenkívül a gyűlés. Déli 1 órákor szüneti bankett volt, a melyen Sárosvármegye képviselőjében dr. Máriássy Béla árvászeki elnök, Eperjes szab. kir. város képviselőjében pedig Podhorányi Bálint polgármester s többen a másvallásúak részéről is megjelentek. Szébbnél szébb tósztok hangzottak itt el, a melyek jöleső megnyilatkozásai voltak a felebaráti szeretetnek s nagyrabecülésnek. Igen rokonszenvesen ünnepelték a jelenlevő id. Draskóczy Lajos hőmező-vásárhelyi lelkész, a ki viszonzásul igen vonzóan beszélt az alföldi magyar szellemről s gondolkozásról.

A sárosvármegyei ev. esperesség július 18-ikán Bánó Árpád felügyelő és Hoznek Lajos esperes elnöklete alatt szintén Eperjesen tartotta közgyűlését. Napirendje ennek is nagyobbrészt ugyanaz volt. Igen melegen búcsúzott el esperességétől Hoznek Lajos esperes, a kit a nagyrőcsei egyház egyhangulag választott meg papjává. A közszereletben s nagy becsülésben álló lelkes magyar papot a közgyűlésben Bánó Árpád, az egyházmegye buzgó s áldozatkész kiváló felügyelője, majd a banketten számos tósztozó búcsúztatta el.

H I R E K.

* **Lelkészi kinevezés.** A zborói lelkészi javadalomra prezentálás folytán helyettes-lelkészül *Deák Elek* csicsókai h. lelkészt nevezték ki.

is fizették a vámot. Ezt az ügyet szabályozni kellett s ez a szerfelett becses oklevél megmaradt. Az oklevélből kiderül, hogy ide jönnek oroszok, jönnek kereskedők északról, délről, nyugatról. A hetivásár pedig szombaton volt. A piacon árulnak ötvösök, vargák, részint *ablakos bódékban*, részint nem ablakos bódékban, mások meg sátor alatt állanak, a pékek részint a piacon, részint otthon árulják a süteményeket; a *korcsmárosok nemzetiségi tekintet nélkül mérik a bort és méhsört. A kalaposok, kestyűsök és ócska ruha-árulók*, ezek mind kinn vannak a piacon.

Esztergomba szállítják a bort a végekből (t. i. Szerémség), aztán Budáról, Pestről, Zalából és Somogyból.

Ha valaki Budáról jön Esztergomon át, akár Bányhidára megy, vagy akár merre megy, vámot fizetni kell, ha nem Esztergomnál, hát akkor Győrnél. Ide szállítják a gabonaműveket s pedig beszél az oklevél: lenről, komlórol, szömöréczeről, beszél rézről, ólomról, sajtról, gyümölcsről, halakról, friss vizáról s csukáról; a mi mind vám alá esett.

A heimburgi 1243-iki vámtarifa szerint kifelé vittek: szenet, hagymát, *kocsit*, szerszámfát, bort, gabonát, vizát, halat, posztót, rezet, viaszt, sót, kecske-, mókus-, nyul-, ürge- és rókabort, lovat, gyümölcsöt, *kenyert*, és húst.

Hozzánk hoztak: *hajót*, szénát, szerszámfát, malomkövet, lent, gerendát, passau deszkát, ökröt, kidolgozott bőrt, *ágyat és egyéb ócska ruhákat*.

A kereskedelemmel kapcsolatos a *vám*. A vám is regale-jog, sokszor azonban elajándékozta a király a birtokkal együtt. Minden város vámentességre törekedett, de csak Pest, Esztergom, Pozsony, Sopron

s Zágráb nem fizetett — Buda kivételével — az országban sehohlyen sem vámot.

Némely város csak némely cikkre tudott vámentességet szerezni. Eperjes például a posztó- és vászonkivitelre kapott vámentességet.

Esztergomban az a kereskedő, a ki Oroszországból egy lovon jön s drágaköveket hoz, $\frac{1}{2}$ márkát (22 K.) fizet, az esztergomi polgár, ha a Szerémségből, vagy a végekből bort szállít, akója után két nehezéket (45 kr.), ha nem esztergomi polgár, egy márkát fizet.

A színes posztóból és gyolcsból 40 vég után, a skarlátnál egy után egy márkát fizetnek.

2000 mókusbőr után 5 nehezéket (2 frt 25 krt.) kellett fizetni. Az ötvösök, vargák, ha van a bódékon ablak, fizetnek minden szombaton $\frac{1}{2}$ denárt, a pékek adnak egy kenyert, a korcsmárosok havonként három nehezéket.

A ridég marha, a kijáró disznó darabja után s 5 birka után fizetnek egy denárt. A sajtból, gyümölcsből a századik esik a vám alá. A búzából, gabonából, kisebb halakból egy szekér után egy nehezéket jár. A friss és beszózott vizák és tok után egy nehezéket fizetnek. A beszózott kisebb halak mázsája után egy unta jár. A lent, kendert, fazekat, poharat szokás szerint vámolják. A mészáros, ha ökröt vág, bőrének a felét fizeti. 100 drb kő után jár egy darab.

A külföldi kereskedőkre nézve különbség volt az elvámolásnál, hogy honnét való. Ha Rajnán innét szállít cikket, akár kibontja a cikket, akár nem, minden köteget után egy nehezéket fizet, akármennyi is van benne. A Rajnántúliak és olaszok minden 40 vég után fizetnek 1 márkát.

* **Gyászhr.** Ószinte mély részvétet keltő csapás érte városunknak egyik köztisztelt családját. Édes reménységüket, kis leányukat váratlanul elragadta a halál. A szomorú esetről a következő jelentést adta ki a gyászborult család: „Kubinyi Pál magy. kir. honvédszázados és neje Gombos Mari — úgy saját, valamint a mindkét részről nagyszülők s a számos rokonság nevében — fájdalomtól megtört szívvel jelentik egyetlen drága gyermekük *Kubinyi Annuskának* 1903. évi július 15-ikén reggeli 6 órákor rövid szenvedés után történt váratlan elhúnytát. A megdicsőült kis angyal földi maradványai f. é. július 17-ikén d. u. 4 órákor fognak az ág. hitv. evang. egyház szertartásai szerint, a nagyszülői házból — Fő-utca 27. sz. — a helybeli sírkertben örök nyugalomra helyeztetni. Eperjes, 1903. július 15-ikén. Béke lengjen drága hamvai felett.”

* **Halálozás.** *Ladomérszky Aladár* sz. *Korponay Etelka* életének 27-ik s boldog házassága 7-ik évében júl 17-ikén Komlóskeresztessen elhunyt.

* **Adakozás.** A Ker. szt. Jánosról elnevezett eperjesi gör. szert. kath. tápintézet alapítókéjének gyarapítására a következők adakoztak: Bihary Emil szentszéki tanácsos, kerületi esp., pscsolinai lelkész alapító-tagsági díj címen 200 kor.-val; Csoma Miklós s-lelkész Kassán 50 kor.; Dubay József törvsz. bíró gyűjtőívén Kassán 30 kor.; Dobránszky Kornél földbirtokos Szachán 500 kor.; Legeza István táblabíró Lőcsén 200 kor.; Pajkossy János magy. kir. postaigazgatósági titkár Kassán 200 kor.; Viszlóczky Gyula kassai lelkész, cz. prépost-kanonok 200 kor., s végül Zavadka hitközség 238 kor. 68 fill., vagyis összesen 1573 kor 68 fillérel.

* **Bártfa-fürdőn** az Anna-bál július 25-ikén lesz, melyre a t. cz. közönséget tisztelettel meghívja a fürdő vigalmi-bizottsága. Bejépti-díj 2 korona. Felülfizetéseket köszönettel vesznek és hirlapilag nyugtáznak. A tiszta jövedelmet az Erzsébet királyné szobor-alap javára fordítják. Külön meghívókat nem bocsátanak ki.

* **A bártfai Erzsébet-szobor leleplezésének ünnepére** kiküldött bizottság július 11-ikén délután 4 órákor dr. Bárdossy Jenő, Sárosvármegye főispánja, mint a szobor-bizottság elnökének közreműködése mellett Bártfa-fürdőn ülést tartott. Dr. Bárdossy Jenő megnyitván az ülést, bejelenti, hogy a szobor a talált csekélyebb hiányok kijavítása után most már rendben van. Indítványára a bizottság az ünnepélyt augusztus 26-ik napjára tűzte ki. Megállapította a bizottság a meghívandó vendégek névsorát és elhatározta, hogy a pályaudvarnál és a fürdő bejáratánál diadalkapu, az ünnep színhelyén pedig az előkelőbb vendégek részére három sátor állítassék fel. Beck Mosin a fürdőrésztvénytársaság nevében felajánlotta az ünnep napján rendelkezésre álló összes szobáit a vendégek számára. Arányi Dezső városi tanácsnok bejelenti, hogy az estély rendezését a bártfai Vöröskereszt-fiókegylet vállalta magára. Az ünnepély sorrendje a következőkben nyert megállapítást: 1. Istentisztelet d. e. 10 órákor. 2. Felvonulás a szoborhoz 3 Himmusz 4. Dr. Bárdossy Jenő megnyitó-beszéde. 5. A szobor megkoszorúzása. 6. Ünnepi beszéd. 7. A szobor átadása és átvétele Bártfa sz. kir. város polgármestere részéről. 8. Szózat. 9. Társasbéd

A budai vám alá esik a vas, méz, faggyú és mindaz, a mit az ember magával visz.

Nem fizet vámot, a ki gyalog vagy lóháton megy és nem visz magával semmit se. A jobbágy se fizetett, ha költözökdött.

A megvámolás módja a tárgyak különbözősége szerint ment. Ha valaki posztót vagy bőrt visz s átlépi Buda kapuját, a vámos rövest utána megy, megszámlálja és megvámolja a tárgyakat. Ha valaki fát szállított Budába, nyomban egy darabot dobott le a szekérről.

Az ármegállítási-jog ekkor már feltűnik s Buda, Győr és Pozsony bírja. Ez sok előnnyel járt a helybeliekre, de másként meg erősen megbénította, a kereskedelmet.

A városokban tehát élénk az élet; a házakat még főleg *vesszőből, sásból, nádól s fából építették*, de voltak már *kőházak* is. Eperjesen is látunk már *kőházakat*, bizonyítja az előbb említett adat, hogy maga a királyné átengedi birtokait köfőjtsére.

De voltak már paloták is — palatium; Esztergomban több palotáról beszélnek az oklevelek, sőt a hosszúságot is említi egy oklevél, mondván: 70 rőf hosszú és 35 rőf széles. Az értékre nézve tájékozhatunk, hogy az évi bér 3—4 márka (60—80 frt), a mi óriási pénz! Van olyan palota is, melynek értéke 200—300 márka.

Esztergomban az olaszok egy egész utcát laktak — vicus latinorum, *Eperjesen meg a magyarok egy egész városrészt* — platea Hungarom. Az itten lakó mesteremberek sorában ismerünk: mészárosokat, molnárokat, pékeket, timárokat, szűcsöket, vargákat, kerék-

d. u. 2 ó 8 órákor. közönség, nagy érdekek fényes elnököknek kiterjedő.

* **Szen** Bártfa-fürdő hangverse *dossy* *Talapatár* fényes műve ily érdekes világhírű számba főkölthök *Aranka* *Szinház* *Ágost* *nyerte* *bravúrosan* *hóban* *szági* *előke* *hangverse* — a *Zemp* *is résztvesz* *A hangver* *teletre* *megyék* *s* *hangverse* *dezése* *var*

* **Ráko** szeptembe *igazolvány* *utca 51.* Eperjesen

* **Gyill** ban *irtóza* *Sötét* *feleg* *ért* *s* *sürt* *foglatatosk* *istentélet* *lésre* *hane* *jai* *alá* *Ali* *től* *kisérve*

* **Felb** koriai, *ho* *hátráltatja* *július 10-ik* *folytán* *a* *gátat* *elsz* *útjában* *ál* *községnek* *időre* *elzár* *a* *délutáni* *felhőszakad* *áradt* *Sam*

gyártókat, *készítőket*

A város *kat* *is* *ta* *igazi* *képv* *még* *nagy* *ívatosak*, *is* *jobbrol* *keresztény* *nyeknek*, *okvetlenül* *szerítsék*

Az es *nem* *szab* *rabszolgát* *közönség*, *politikai* *t* *legnagyobb* *leányt* *me*

Az id. *Kálmán* *helyen* *te*

Mig *a* *szegényel* *felé*, *felha* *nevezetes* *nevezetes* *nekik* *ki* *magyar* *z*

De *m* *dést*, *hog* *az* *iskola*

részvétet keltő csapás szelt családját. Édes váratlanul elragadta a vetkező jelentést adta Kubinyi Pál magy. kir. os Mari — úgy saját, agyszülők s a számos 51 megtört szívvel jelen-

Kubinyi Annuskának 6 órákor rövid szennyintát. A megdicsőült é július 17-ikén d. u. ng. egyház szertartásai Fő-utca 27. sz. — a nra helyzettni. Eperjes, n drága hamvai felett. " *Mladárné sz. Korponay* házassága 7-ik évében hűnyt.

sról elnevezett eperjesi kéjének gyarapítására Emil szentszéki tanács alapító-tagsági díj klós s-lelkész Kassán gyűjtőívén Kassán földbirtokos Suchán ró Lőcsén 200 kor.; igazgatóság titkár ula kassai lelkész, cz. tül Zavadka hitközség 1573 kor 68 fillérrel. il július 25-ikén lesz, ttel meghívja a fürdő orona. Felülzítéseket nyugtáznak. A tiszta szobor-alap javára bocsátanak ki.

szobor leleplezésének július 11-ikén délután osvármegye főispánja, ének közreműködése t. Dr. Bárdossy Jenő gy a szobor a talált an most már rendben ünnepélyt augusztus ította a bizottság a és elhatározta, hogy a tánál diadalkapu, az bb vendégek részére osin a fürdőrészevény- nnap napján rendel- égek számára. Arányi hogy az estély rende- gylet vállalta magára. ezőkben nyert meg- ó órákor. 2. Felvonu- Dr. Bárdossy Jenő koszorúzása. 6. Ünnepi vétele Bártfa sz. kir. Szózat. 9. Társasbéd

vas, méz, faggyú és al viz.

yalog vagy lóháton mmit se. A jobbágy

gyak különbözősége egy bört viz s átlépi t utána megy, meg- yakat. Ha valaki lát y darabot dobott le

már feltűnik s Buda, ok előnyvel járt a erősen megbénította,

élet; a házakat még s *faból építettek*, de n is látunk már kö- tett adat, hogy maga fejtésre.

palatium; Esztergom- az oklevelek, sőt a él, mondván: 70 rőf tekre néve tájkoz- márká (60—80 frt), ta is, melynek értéke

y egész utcát laktak meg a magyarok egy garom. Az itten lakó k: mészárosokat, mol- öket, vargákat, kerék-

d. u. 2 órákor. 10. Színelőadás és hangverseny este 8 órákor. 11. Bál éjjeli 10 órákor. A bártfafürdői közönség, általában vármegyénk közönsége is igen nagy érdeklődéssel néz a leleplezési ünnep elé, a melynek fényes sikerét a bizottság buzgalma s elsősorban elnökének dr. Bárdossy Jenő főispánnak minden irányba kiterjedő figyelme és fáradozása előre is biztosítja.

* **Szenzációs jótékonycélú hangverseny** Bártfa-fürdőben. Augusztus hó első felében művészi hangversenyt rendez a bártai fürdőző közönség *Bárdossy Jenőné* védnö sége mellett az Erzsébet-szobor talapatára leteendő érczoszorú javára. Eddig is oly fényes műsort sikerült a rendezőségnek összeállítani, hogy bátran megjósolhatjuk, hogy Bártfa-fürdőben még ily érdekes műsorral hangverseny nem tartottak. Egy világhírű fiatal művész szereplése valóságos szenzáció-számba fog menni. Dr. *Várad Antal* kiváló koszorús költőnk Tátraházáról rándul át Bártfára s az ő nagy érdeklődéssel várt szabadelőadása nyitja meg a műsort. *Aranka* leánya, a ki ősztl szerződött tagja a Nemzeti Színháznak s legutóbbi szereplése alkalmából József Ágost főherceg személyes dicséretét s gratulációját nyerte el — egy rövid vígjátékban fog, előreláthatólag bravúrosan szerepelni. A Sátoraljaújhelyben az elmúlt hóban Stefánia volt trónörökösne s a felsőmagyarországi előkelő társaság részvétele mellett tartott fényes hangverseny két óriási hatású számának a szereplői — a Zempléni Társaság ismert műkedvelő művészei — is résztvesznek az említett két számmal a hangversenyen. A hangverseny után az idegen művész-szereplők tiszteletére fényes bál lesz, melyen megyénk s a szomszéd megyék színe-java fog megjelenni. Másnapra tennishangverseny és éjjeli lampionos erdei kirándulás rendezése van tervbe véve.

* **Rákóczi-erekelykiállítás** Kassán. Július 26-tól szeptember hó 20-ikáig 33 %-os kedvezményes vasúti igazolványok kaphatók Kassán Quirsfeld János (Fő-utca 51.), a Máv. összes menetjegyirodájában, úgy itt Eperjesen *Quirsfeld János fiók-üzletében*.

* **Gyilkos villám.** Július 13-ikán a délutáni órákban irtózatos égihaború vonult át Buczló községen. Sötét fellegek borították be az égboltot, villám villámot ért és sűrű cseppekben indult meg az eső. A mezőn foglalatokodó emberek ijedten menekültek a faluba az istenítélet elől, csak két kis fiú nem gondolt a menekülésre, hanem meghúzódott a patak partján egy fűzfa lombjai alá. Alig hogy a fa alá értek, a villám egetrázó döngéstől kisérvé, lecsapott s mindkettőjüket halálra sújtotta.

* **Felhőszakadás.** E nyáron az esőzések oly gyakoriak, hogy a gazdákat nemcsak mezei munkáikban hátráltatja, hanem nagy károkat is okoz nekik. Így július 10-ikén éjjel több helyen történt felhőszakadás folytán a Poprád oly rohamosan megáradt, hogy több gátat elszakítva, tönköket, deszkát, hordót, szóval mi útjában állott, elsodort, sőt a szepesmegyei Hobgárd községnek a hídját is elvitte s az egész községet hosszabb időre elzárta a közlekedéstől. — Július 13-ikán pedig a délutáni órákban a fekekúti hegyekben oly erős felhőszakadás volt, hogy az ennek folytán erősen megáradt Sambronka vize úgy Feketekút, mint Plavnicza

községet a legnagyobb veszélyvel fenyegette. Az erős rohamú patak a plavniczai állami hidat alámosta s el is sodorta. A felhőszakadás folytán úgy a megyei, valamint az állami út több helyen megrongáltatott; a lublói fürdőbe vezető út több kisebb hídját az árvíz erősen megrongálta.

* **Rablógyilkosság.** A nyári időben Jakubján községből gyalog-küldöncz, egy 18 éves leány szokta a postát a lublói fürdőbe hordani. Július 9-ikén többek előtt eldicsekedett, hogy nagyobb pénzösszeget szállít. Az eddig még kézre nem kerített tettes — valószínűleg azon hiedelemben, hogy a leánynál másnap is nagyobb pénzösszeg — lesz egy félreeső helyre csalta s bicskakéssel, melyet a helyszínen meg is találtak, megölte. Az aznapi szállításnál pénzösszeg nem volt a lánynál s így a rablónak tette csak részben sikerült. A tettest a legerélyesebb nyomozás dacára idáig nem kerítették kézre.

Himzett blousok 2 frt 50 kr.-tól körülbelül 50 frt-ig. Bérmentve és már *elvárnolva*, házhoz szállítva. Képes árlap azonnal. **Henneberg selyemgyára, Zürich.**

* **Árvízveszedelem.** A Lenartó községet keresztül-szelő Lenartufka nevű patak medre a mult heti nagy és folytonos esőzés folytán annyira megdagadt, hogy a községet árvízveszedelem fenyegette. A falu erélyes bírása, Hirkala Bednár Mihály, tőle telhetőleg mindent elkövetett a bekövetkező veszély elhárítására s fogatjaikkal és szerszámaikkal együtt kirendelte az összes lakosokat. Zúgva, bömbölve rohant le a vízár, gyökereitől kitépott fákat s mázsányi sziklákat pehelyként ragadva piszkos hullámain, a nélkül azonban, hogy akár ember-, akár állatéletben kárt tett volna; csupán néhány üres felszert ólat vitt el. Nagyobb volt azonban a rombolás, a mint a patak a községet elhagyta, mert a víz hidakat sodort el s az utat is annyira megrongálta, hogy a községgel több napig lehetetlen volt közlekedni. Megjegyezzük, hogy a Lenartufka száraz időjárásakor oly kicsi, hogy akár egy gyermek is átlépheti.

* **Talált csecsemő-csontváz.** Blyanda András lenartói lakosnak van egy roskadozó félben lévő csüre, melyet éppen rozzant volta miatt nem használt. Július 9-ikén csupa kíváncsiságból kinyitotta a csürt, megnézni, nem maradt-e ottan valami, minek még hasznát vehetné. Tekintete egy csukott faládán akadt meg, melyet kulcs hiányában baltával feszített fel s nagy rémületére egy körülbelül 2—3 hetes csecsemő-csontvázat talált benne. Az esetet nyomban bejelentette a csendőrségnek, mely már meg is ejtette a nyomozást, de nem nagy eredménnyel, mert bár bizonyos, hogy büntény esete forog fenn, ennek szálaiban azonban visszanyúlunk 7—8 év előtti időre s így nagyon nehéz kideríteni a valóságot.

* **Százezrek** használják a Vértes gyógysz. Ferencpálkáját s meggyőződtek arról, hogy az a forgalomban levő árucikkek között a legjobb s leghatásosabb készítmény.

* **Veszedelmes gyermekcsíny.** Jancsus János, Gress János, Novacsek János, Novacsek Ádám, Cseh István, Hanobik Ádám és György klyussói 12—14 éves

pásztorfiúk a sibai határban a vasúti pályatest mentén elterülő bokros domboldalakon szülei szarvasmarhát legeltetve, egyikük, névszerint Cseh István, egy körülbelül 50 cm. hosszú, 6 cm. vastag és 8 cm. széles dongaalakú tölgyfadarabot talált, mely fadarabot hosszában lefektette a külső sínszalagra s azonkívül a sínszalagot folytatólag telerakta kisebb-nagyobb kövekkel, hogy — mint társai előtt nyilatkozott — meggyőződhessék arról, bir-e ezen akadályon a vonat keresztül menni. Ekkor történt, hogy Hertnek felől egy mozdony közeledett. A fiúk a bokrok közé menekültek s lélekzetüket visszafojtva lesték az eredményt; de nagy ámulatukra a mozdony, bár nagy zökkenéssel, keresztülrobogott az akadályokon s csak azután állott meg. Az üzletvezetőség s a bártfai m. kir. csendőrsparancsnokságnak fejjelentésére a kir. ügyészség elrendelte a nyomozást, melyet Wiedmann Gusztáv osztálymérnök mint hatósági szakértő közbenjöttével július 13-ikán Somogyi Miklós tb. főszolgabíró fogatosított a helyszínen. A nyomozás során megállapították, hogy a pályatest nagy görbületénél s lejtőségénél fogva a lerakott akadály miatt a mozdony nagyon könnyen kikölköthet volna annál is inkább, mert az akadályt éppen a fenti körülmények miatt csak nagyon közelről lehetett észrevenni s így a mozdonyvezető még a legerősebb ellengőz alkalmazásával sem állíthatta meg a mozdonyt az akadály előtt. A hatósági szakértő kijelentése szerint ha a kikölkés tényleg megtörténik, akkor a mozdony a mélyébe zuhan s a rajta volt Katsér Lipót mozdonyvezető, Dienes István pályafelügyelő, Barabás Mihály vonatvezető, Molnár Mihály fűtő és egy fékező feltétlenül halálukat lelik. Cseh István azonban alig veszi el különben jól megérdemelt büntetését, mert eltekintve attól, hogy még nincs büntetendő korban, a nyomozás folyamán eljáró bíróra azt a benyomást tette, hogy cselekménye tilos s veszélyes voltának felismerésére nem bír eléggé értelmi fejlettséggel.

* **A családi asztal részére** mindenütt kitünően bevált a Kathreiner-féle *Kneipp-malátakávé* bevezetése. A ki jó kávét inni és mégis takarékoskodni akar, az ne használjon mást, mint Kathreiner az eredeti csomagokban. Azonban sohasem Kathreiner az, a melyet nyitva mérlegelve árusítanak, a mely körülményre különösen figyelmeztetjük igen tisztelt háziasszonyainkat. A csekély többlet-kiadás sokszorosan megtérül, mert csak a *valódi* Kathreiner *igazán olcsó* a használatban.

* **Vármegyénk üvegiparának fejlődése.** A Pausz Tivadar és fia: Pausz Gyula kassai bejegyzett czég által az Anhalt-Dessau hercegi uradalomtól bérelt s még csak a mult évben épült kruzsló-máriavölgyi üveggyár — mint biztos forrásból értesülünk — június 15-ikén kezdi meg üzemét. Ez vármegyénk területén már a harmadik nagyobb szabású üveggyár, mert említett czég ugyancsak a hercegi uradalomtól még a livóhutaival s a Krizse községhez tartozó hervartóhutaival üveggyárakat is bérl. A gyártelep s az országút között a közlekedés a vármegye anyagi támogatásából, nevezett uradalom s bérlő czég támogatásából és az érdekelt községek hozzájárulásával a Tapoly folyón létesített híd által teljesen biztosítva van; a czég munkásai részére

gyártókat, ácsokat, kovácsokat, pénzverőket és *cső-készítőket* (infusor campanorum).

A városokban az említett iparosokon kívül zsidókat is találunk, hiszen ők a kereskedelmi életnek igazi képviselői. A XIII. századbéli zsidóknak azonban még nagyon is kis szerep jutott. Királyaink eléggé óvatosak, hogy túlhatalomra ne vergődjenek. Szorítják is jobbról-balra, s erős szándékuk volt a zsidókat a kereszténységbe olvasztani. Meghagyják a keresztényeknek, hogyha *zsidót fogadnak vendégül, akkor okvetlenül dísznöhtést egyenek* s ha kell, erővel is kényszerítsék a vendéget az evésre.

Az esztergomi zsinat kimondja, hogy zsidóknak nem szabad keresztény béres cselédet, se keresztény rabszolgát vagy rabszolganőt tartani. S míg, tisztelt közönség, a legújabb időkben épp elfogadták az egyházpolitikai törvényeket, addig a szabolesi zsinat épp a legnagyobb büntetéssel sújtja azokat, a kik zsidó leányt merészelnék feleségül venni.

A zsidók tartózkodási helyét is megszorítják, midőn Kálmán király kimondja, hogy csak püspöki székhelyen telepedhetnek le.

Míg a XIII. század elején az országnak a legszegényebb népe a zsidó, addig a XIII. század vége felé, felhasználva az ország zúrzavaros viszonyait, már nevezetes pozíciót szerez. A zsidóság akkor már oly nevezetes tényező, hogy 1251-ben IV. Béla kénytelen nekik kiváltságokat biztosítani, s ez a kedvezmény a magyar zsidók *aranybulla*ja.

De most, t. közönség, méltán vethetjük fel a kérdést, hogy a városi műveltségnek az igazi műhelye, az *iskola*, milyen természetű volt a XIII. és XIV-ik

században. Erre a kérdésre ma már a zágrábi és váradi iskolai statutumok és az esztergomi canonica visitationának a felfedezése és közrebocsátása óta könnyen felelhetünk.

Igen, t. közönség, voltak iskoláink, volt káptalani s volt székesegyházi iskola, a melyhez hozzájárul a kolostori és *városi* iskola.

Ezen statutumok szerint a tanítónak alkalmazkodnia kellett úgy a tanítás anyagára, mint alakjára nézve a tanulóhoz, «mert a bajoknak és betegségeknek is különböző gyógyszerei vannak».

Tehát látjuk, hogy már akkor is paedagógiai tapintattal tanítanak.

Tanítják pedig nálunk is a septem artes liberales naponta, leszámítva a vasár- és ünnepnapokat, azonkívül azokat, a melyeken éneket tanítottak.

A fegyelemre nézve megjegyzendőnek tartom, hogy a hosszú kés és más fegyvernek a viselése tilos volt, úgy látszik tehát, hogy volt ok e tilalom kimondására.

A mi a tanítók fizetését illeti, megjegyzendő, hogy ez ép annyi volt, hogy megélhetett. A tanulóktól egész éven keresztül 3 frt 24 krt kapott tandíj fejében, azonkívül karácsonyra 1 kappant és 4 kenyeret, húsvétra 1 sajtot vagy 20 tojást és 4 kenyeret s Szent István napján 1 csirkét és 4 kenyeret.

A tanítók javadalmazása tehát akkor sem volt valami kedvező, de a későbbi korban a tanítók egyenest kikötötték, hogy a tanulók szülői kötelesek a tanítót közben-közben valamivel meglepni. Ilyen érdekes adatokat sorolhatok fel a *Kollégium birtokában* lévő egyik kéziratából, a melyre a Koll. jeles könyvtárnoka figyelmeztetett. E kézirat szerint a tanító

kapott a fizetésen kívül: 1 ágyat, 6 faszéket, 3 vánkost, egy szerfelett szép zöldszínű ágytakarót szép csipkével díszítve, s lepedőt, egy almáriumfélét, benne volt 4 font vaj, továbbá kása, liszt, borsó, tojás és aszalt szilva. Ugyancsak ez a tanító szeptember hó 12-ikén Prihradny nevű aszonytól kapott 6 levestányért, 1 tálat és egy sótartót. Wagner asszonyság meg 3 virág-cseréppel és egy egész új lisztes-zsákkal lepte meg, Aplerin asszonyság egy véka szilvával; Fröhlich pedig egy malaczezal, Hamrakin asszonyság egy nagy kalács-csal (úgy látszik, ez a kalács csakugyan nagy lehetett, mert a «nagy» szó háromszorosan van aláhúzva); ellenben Bobrotsány csak egy *kis darab* lepénynyel s Krivats a borpinczéből *csak egy káposztás-hordóval* kedveskedett a tanítónak.

Az iskola megtette ugyan a művelő hatását, de iskolai verekedések ekkor is még igen sűrűn fordulnak elő. Ezek a verekedések a kor nyersségét mutatják be nekünk. Így verekedik Elegius s az iskolában agyonnyilazta iskolatársát, Mihályt.

Ganczellár tanuló megveri tanítóját Pécsent. Fabián tanuló társa erre nyilat ránt s lelővi tanuló társát. Ugyancsak itt összeverekedik két tanuló késsel és ostorral s közte az egyik bele is hal súlyos sebébe, és így folytathatnám a példákat, de felesleges, tudjuk, hogy e korszak jellemző vonása a durvaság és nyersség.

Hogy a deákok már akkor is értékelték az adósságcsináláshoz, mutatja egy 1347-ből való adat. Beöthy Dénes Váradra jött iskolába és Pál nevű szabóhoz megy szállásra. A szabó meghal s az özvegyasszony egy szűgyártóhoz megy férjhez.

(Folyt. köv.)

az egészségi kiválalmaknak minden tekintetben megfelelő lakásokról gondoskodott s azonkívül egy Sohlmann János nevű szepességi mészáros-ember a gyártelepen állandó vendéglőt fog tartani, mely berendezésénél fogva nemcsak a munkások s gyári alkalmazottak ellátására lesz elegendő, hanem még a válogatásabb vendégek igényeit is kielégíti. A kruzsló-máriavölgyi gyárban a magasabb technikát igénylő, Hervartóhútnál ellenben a közönségesebb árú készülnék, míg a livóhúti üveggyár kizárólag csakis ablaküvegtáblákat fog előállítani. Hazai üvegiparunk eme fejlődését úgy helyi, mint pedig általános magyar nemzeti gazdasági szempontból örömmel üdvözöljük, mert az országosan ismert jónévű Pauszczeg elég biztosítékot nyújt nemcsak arra nézve, hogy üvegiparunk fejlődése biztos s állandó lesz, hanem hogy a külföldi, különösen pedig a cseh és morva üvegiparral bátran kiállja a versenyt, kivált ha a lenartó-örli törvényhatósági útszakasz kiépítésének terve megvalósul, mert ezáltal a cég abba az előnyös s a vevőközönségre nézve kellemes helyzetbe jut, hogy gyártmányait a külföldi gyáraknál sokkal olcsóbban hozhatja forgalomba s ebből folyólag jutányosabban értékesítheti, minek az lesz a következménye, hogy a külföldi üvegipartermékek a magyar piacról lassanként leszorulnak s az a rengeteg pénz, melyet eddig a cseh és morva gyárosok raktak zsebre, bennmarad az országban.

* Paraszt nábob, a ki koldusnak képzei magát. Lakik Hazslin községben egy Vagaszk János nevű öreg ember, kinek bőven van háza, földje, barma s tán még pénze is, szóval oly bőven jutott ki neki a földi jóból, hogy nem egy parasztagda irigykedve jár el a kapuja előtt. De azért ha valaki azt hiszi, hogy boldogsága állandó, nagyon csalatkozik, mert vannak idők, midőn a kurucz nóta szerint Vagaszk uram bánatának nincs vigasztalása. Ugyanis a jó öreg, úgy minden második vagy harmadik hónapban, saját szavaival élve, el szokott mulatni, értvén ez alatt, hogy egyfolytában három nap s három éjjel iszik s ilyenkor a világ legszegényebb emberének képzei magát. Felölt egy rongyos gunyát, melyet kizárólag ilyen alkalmakra valahol a padláson rejteget s nekivág a nagyvilágnak. Bolyong községről községre, fűnek-fának elbeszéli, hogy mily szegény, nyomorult ember ő, hogy valahol az útszélén vagy szemétdombon fog elpusztulni s néha napokig is csak azon tengődik, a mit az emberek jó szíve juttat neki. Persze, hogy kirándulásai nem mindig szerencsésen végződnek, mert a portyázó csendőrök azon hiszemben, hogy csavargóval van dolguk, nyakoncsipik.

* Fényképezés sötétben. Tudvaló, hogy az emberi test nemcsak meleget, hanem fényt is sugárzik ki magából és most egy amerikai, newyorki egyetemi professzor olyan apparátust eszelt ki, a melynek ez a fény elegendő, hogy igen érzékeny lemezre fotográfia-akat vegyen föl. Ezt a tanárt Goodspeed-nek hívják, a newyorki Penszilvánia-egyetem professzora. Nemrég meghívott közönség előtt kísérleteket tett a találmányával, a sötétben fényképfőlvételeket csinált, mindössze egy emberi kéz világánál. A kísérlet, illetve a főlvételek kitűnően sikerültek.

Lóversenyek Eperjesen.

A Sárosvármegyei Gazdasági Egyesület, a vármegyei lótenyésztési bizottságnal karöltve, f. évi szeptember havának 20-ikán — a Magyar Lovaregylet védnöksége alatt — ügétőversenyyel egybekötött nyilvános lóversenyt rendez.

A lóverseny célja: a lótenyésztésnek emelése, különösen oly irányban, hogy az a katonai czélokra megfeleljen, mely cél az alább közölt versenyfeltételekből is kiviláglik; másrészt a hanyatlásnak indult lovas-szellem ápolása, miért is az összes versenyszámok úrlovasok részére irattak ki.

A versenyfeltételeket alábbiakban közöljük, — megjegyezvén, hogy nevezési ívek az egyesület titkári hivatalában kaphatók.

Verseny-feltételek.

Vasárnap, szeptember hó 20-ikán: I. Mezőgazdák versenye. Táv. kb. 1400 m. Díj 100 korona Adva a Sárosvármegyei Gazdasági Egyesület által, melyből 50 kor. a győztesnek, 30 kor. a másodiknak és 20 kor. a harmadik lónak. — Futhat minden sárosvármegyei mezőgazda által nevelt ló, mezőgazdák által nyereg nélkül lovagolva. Föltétel községi bizonyítvánnyal igazolandó. Súlykiegyenlítés nincs. Nevezni lehet a helyszínen legalább egy fél (1/2) órával a futás előtt a versenytitkárnál. Legalább négy különböző tulajdonos lovának kell indulni, hogy a díjak kiadhatók legyenek. — II. Síkverseny. Táv. kb. 1600 m. Díj 900 kor. Ebből 600 kor. adva a Magyar Lovaregylet által, 300 kor. adva az eperjesi lóversenyt rendező

bizottság által. 600 kor. a győztesnek, 200 kor. a másodiknak, 100 kor. a harmadiknak. Oly 3 éves és idős lovak számára, melyek 1902—3-ban 800 kor. értékű versenyt nem nyertek. Teher 3 éves 65 kgr., 4 é. 70 kgr., 5 é. és id. 73 kgr. Félvéreknek 5 kgr. engedmény. Beiratási díj 10 kor., további 10 kor. az indulóktól. — III. Sárosi tenyészverseny. Táv. kb. 1500 m. Díj 800 korona. Ebből 500 kor. adva a magyar úrlovasok szövetkezete által 300 kor. adva Eperjes szab. kir. város által. 500 kor. a győztesnek, 200 kor. a másodiknak, 100 kor. a harmadiknak. A győztes ló lovasának tiszteletdíj, adja ifj. Meliörisz Kálmán úr. Lovagolva oly úrlovasok által, kik még valamely nyilvános versenyen díjat egyáltalán nem nyertek. Sárosvármegyében nevelt és megyebeli lakosok tulajdonát képező 3 é. és id. kanczák és ménék számára, melyek nyilvános versenyben még nem futottak. Teher 3 é. 70 kgr., 4 é. 75 kgr., idősebbeknek 78 kgr.; kanczára 1 1/2 kgr. kevesebb. Telivéreknek 5 kgr. több. Beiratási díj 10 kor., további 10 kor. az indulóktól. — IV. Hölgyek díja (Akadályverseny). Táv. kb. 3600 m. Tiszteletdíj adva a sárosvármegyei hölgyek által és 400 korona adva a sárosvármegyei urak által a győztesnek; dr. Bárdossy Jenő főispán úr tiszteletdíja a másodiknak; Pulszky Géza úr tiszteletdíja a harmadiknak. Oly 4 é. és id. lovak számára, melyek 1902—3-ban 1400 kor. értékű versenyt nem nyertek. Teher 4 é. 70 kgr., 5 é. 72 kgr., 6 é. és id. 75 kgr. Félvéreknek 5 kgr. engedmény. Beiratási díj 10 kor., további 10 kor. az indulóktól. — V. Tiszti vadászverseny. Táv. kb. 4500 m. Három tiszteletdíj. Az Eperjesen állomásozó katonatisztek saját és szolgálati lovai számára. Tényleges katonatisztek által egyenruhában vállszalaggal lovagolandó. Súlykiegyenlítés nélkül. Lovagolandó 50X-re a Master mögött. Beiratási díj 10 korona f. v. f.

Az általános szabályok a Gazdasági Értesítő jún 15-iki számában olvashatók.

Az Eperjesen rendezendő ügétő-verseny feltételei 1903. szept. 20-ikán.

Ügétő-verseny, kettős úri fogatok részére. Táv. kb. 10,000 m. 500 kor. a győztesnek, adva a magy. kir. földművelésügyi minisztérium által; tiszteletdíj a másodiknak, adva Piller Kálmán g. e. elnök által; tiszteletdíj a harmadiknak, adva br. Ghillány Imre g. e. al-elnök által; tiszteletdíj a győztes fogat kocsisának, adva Dessewffy Pál úr által. Indulhat minden Sárosvármegye területén lakó tulajdonos díjat nem nyert lova, úrkocsisok által hajtvva. Amerikai és orosz vérű ügétőktől származó lovak kizárva. Beiratási díj 10 kor., további 10 korona az indulóktól. Utónevezés 50 kor. az oszlopnál. Nevezési zárnap 1903. szeptember 10-ikén délután 5 óra.

Az általános szabályok szintén a Gazdasági Ért. legutóbbi számában vannak közzétéve.

A lóversenyt rendező bizottság elnöke dr. Bárdossy Jenő főispán.

Ezenkívül száztágú rendező-bizottság fog működni.

A versenyintézőség elnöke Piller Kálmán g. e. elnök. Tagjai: br. Botiner Béla h.-huszár-alezredes. Dessewffy Pál, br. Ghillány Imre, Irinyi Csaba, Kochout Emanuel tűzér-örnagy, ifj. Meliörisz Kálmán, Trnka Károly tábornok, Vildmoser Frigyes tűzér-ezredes. Versenytitkár és pénztáros: Lukovits Aladár. Bíró: Szinyei Merse Béla. Mészáros: Ehrenberger Ernő ménitelepi kapitány. Indítók: Salamon Andor tűzér-főhadnagy, Bodnár Zoltán honvédhuszár-főhadnagy. Totalizátorvezető: Pallagi Béla. Verseny-orvos: Bíró Henrik ezred-orvos. Verseny-állatorvos: Bohumir Gusztáv kir. ménitelepi állatorvos.

Vasúti menetrend.

Érvényes 1903 május 1-jétől.

Orló—Eperjes—Budapest:

Orló	ind.	Csak hűs és pént	845 de	100 du	745 e
Héthárs	..	5 15	932	1 52	833
Kisszeben	..	5 38	955	2 07	857
Eperjes megálló	..	6 10	1025	2 45	927
Eperjes	..	6 14	1030	2 50	932

Eperjes	ind.	Mén n.	624 r	1038 de	300 du	715 e	953
Abos	..	érk.	6 51	1106	3 28	755	1021
Abos	..	ind.	6 56	1108	3 28	810	1022
Kassa	..	érk.	7 20	1135 du	3 50	835	1050
Kassa	..	ind.	7 55 de	1225	4 05	900	1140
Budapest	..	érk.	1 30 du	8 50 e	9 55 e	6 35 r	8 15 r

Eperjes—Bártfa:

Eperjes	..	ind.	6 50 de	5 40 du	305 du
Bártfa	..	érk.	8 56	7 48 e	Hétfőn 500

Felelős szerkesztő: Dr. Mikler Károly. Kiadótulajdonos: Kösch Árpád.

367. szám.

M. kir. állami ménitelep parancsnoksága, Debreczen.

Árlejtési hirdetmény.

A debreczeni magy. kir. állami ménitelep eperjesi, debreczeni, turiameteti, rimaszombati, szatmárnémetii és jászberényi osztályainál elhelyezett katonai legénység és ménállomány részére 1903. év november hó 1-től 1904. október hó végéig szükségilendő **takar-mány** és egyéb cikkek biztosítása tárgyában 1903. augusztus hó 26-ikán délelőtt 10 órakor írásbeli zárt ajánlatok tárgyalása fog alulirt ménitelep parancsnokságánál megtartatni.

A szállítási feltételek úgy az alulirt ménitelep parancsnokságnál, mint az egyes teleposztályoknál megtekinthetők.

Az ajánlatok szerkesztésére, valamint a cikkek mikénti szállítására vonatkozólag felhívatik az érdekeltek figyelme a hatóságilag kifüggesztett árlejtési hirdetményekben foglalt mintára.

Debreczen, 1903. évi július hó 11-ikén.

A debreczeni m. kir. állami ménitelep parancsnoksága.

5089—1903. kig. sz.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy az 1897. évi XXXIII. t.-cz. értelmében az esküdtseki szolgálatra kötelezetteknek névjegyzéke egybeállítatván, ezen alaprajstrom a városi levéltáros hivatalos irodájában 1903. július 16-ikától 1903. július 31-ikéig bezárólag közszemlére kitétetik, hol is a lajstrom hivatalos órák közben megtekinthető.

Erről a város közönsége azzal értesítetik, hogy fenti határidőn belül akár alkalmas egyéneknek kihagyása, akár nem alkalmasoknak bejegyzése miatt bárki felszólalással élhet, és hogy a netáni hasonlólag közszemlére kiteendő felszólamlások ellen további 8 nap alatt, vagyis 1903. augusztus 8-ikáig bezárólag bárki észrevételeket tehet.

Úgy a felszólamlások, mint az esetleges észrevételek a város polgármesterénél a határidőknek betartása mellett beadandók.

Eperjesen, 1903. évi július hó 12-ikén.

Podhorányi Bálint, polgármester.

Occasió!

Az idényből felmaradt női gyapjú-ruhakelméket és napernyőket mesés olcsó árakon elárúsítom.

Zavatzky Szilárd,

divat- és vászonkereskedő

Eperjes.

4
worth
legjobb
részlet

Czím

Lub

Sz

Vasas
fürdő- és
ségnél, az
általános
szellemi tu
nál. Portó
fenyveser

Állandó
segéd néha
klimikáin.
à la carte
és utóvadi
zészél. Szol
kezdve. Pro

az ur

L

Lajo

= E

Li

A kö
Igló, Ló
hegyen
létesítend
mas, meg
nyújtó eg
jutalék e

Ajánl
hoz, I

Te

Alapított
1840-ben

megbízha
láncsz
tokkal e
csak 5
vagy a p

BÖ

OVAS
emeli-szám
hogy én u
szabadalma
és minden

4 lóerejű Clayton és Shuttleworth-féle gőzcséplőgarnitúra, legjobb szerkezet, kitűnő karban, részletfizetésre is eladó.

Czím a kiadóhivatalban.

Lubló-gyógyfürdő.

Szénsavas-, vasas- és mórifürdők.

Vasas-források, fölötté dúsak szénsavban. Ivó-, fürdő- és területi gyógy mód, kitűnő sikerű vérszegénység, az idegrendszer idült bajainál, szívbántalmaknál, általános gyöngeségnél, súlyos betegségek, testi és szellemi túlerőltetés után, különösen pedig női bajoknál. Portól mentes, védett fekvés (556 m). Kiterjedt fenyveserdők között.

Állandó fürdőorvos: *Platzer Sándor dr.* volt egyet. tanársegéd néhai Kézmárczy tanár udv. tanácsos egyetemi női klinikáján. Kitűnő vendéglő jutányos árak mellett, étkezés a la carte vagy penzióban — Posta- és távirdaállomás. Elő- és utóévadban tetemes árkedvezmény lakás-, fürdő- és étkezésnél. Szobák hetenkint 10 kor., étkezés penzióban 20 kor.-tól kezdve. Prospektust küld és bővebb felvilágosítással szolgál

az uradalmi fürdőgondnokság
Lubló-fürdőn (Szepesmegye).

Czigelkai

Lajos- és István-forrás

kapható

Holénia Béla

üzletében
Eperjesen.

Lisztraktár.

A következő városokban: EPERJES, Igló, Lőcse, Késmárk, Zsolna és Rózsahegyen malmitermékeink eladása céljából létesítendő raktárunk részére keresünk alkalmas, megbízható, szakmabeli és biztosítékot nyújtó egyéneket (esetleg nőket is) fizetés és jutalék ellenében.

Ajánlatok az **Ungarmalomhoz, Kassa**, intézendők.

Teljesen ingyen

dobja ki a pénzét, ha értéktelen utánzatok által hagyja magát elámitani. Az én valódi amerikai Nickel

ANKER-ROSKOPF-ÓRAM

(Antimagnetique) szabadalmazott email-számlappal, itt látható minta szerint 36 órai járással egyedül. Kiváló ellenálló képessége, valamint pontos járása által a legkedveltebb és a letező legjobb strapaóra. Különösen ajánlható tisztelőknek, vasúti hivatalnokok, csendőrség, pénzügyőrök, kalauzok, gépészek és mindazok részére, kik egy erős, megbízható és tartós órát akarnak. Ára egy szép nickel lánczsal és csak **6 korona** 3 évi jótállással. tokkal együtt 3 darab vételnél csak **5 korona**. Nem megfelelő esetben kicserélem, vagy a pénzt visszaadom. Szétküldés az I. amerikai órágyárak vezérképviselete által:

BÖHNEL MIKSA, órás

Bécs, IV., Margaretenstrasse 48 65.

a csász. és kir. állami hivatalnokok szállítója.

ÓVAS! Kereskedők Roskopf órákat plétókkal és imitált papír-email-számlappal ajánlanak. Ily óra nálam 1 fnt 75 kr. és megjegyzem, hogy én nem vagyok kereskedő, hanem órás. Az én óráim finom, szabadalmazott email számlappal vannak ellátva, pontosan szabályozottak, és mindent, a mi nincs fenti czéjegyzéssel ellátva, utasítsunk határozottan vissza.

FERENCZ-

pálinka (sósorszesz)
Vértés gyógyszerész-féle,

használatban a leghatásosabb. Feltétlen tisztasága következtében úgy külső, mint belső használatra mindenképpen legjobban alkalmas, különösen is a most annyira kedvelt gyűrömszerre (massage). Kitűnő sikerrel használhatók köszvény, csúszás, reumatizmus, gyulladással és kelésnél, továbbá a fejbor erősítésére, valamint a száj tisztítására; belsőleg, gyomor-görcs, rosszul-lét, fejfájás stb. ellen. Katonáknak, vadászoknak, turistáknak, levelhordóknak s általában sokat gyaloglóknak nélkülözhetetlen. Valódi csak a mellékelt védjegy. — Egy üveg 30 fill., 1 és 2 korona.

Kapható Eperjesen: Atlasz D., Dahlström Károly, Glücksmann Mór, Holénia B., Illkovicz Emil, Mikolák István, Sváb Ferencz és Trosztler Kálmán úrszállán; általában ott, a hol plakátok a fenti védjeggyel láthatók, valamint közvetlen:

VÉRTES L. „Sas”-gyógysz. Lugoson.

A Római, Osztendei, Londoni és Párisi kiállításokon aranyéremmel díszkereszttel és díszoklevéllel kitüntetve.

Szeszfőző

kerestetik — azonnali belépésre — mezőgazdasági szeszgyárba. Azok, kik egyúttal gépek (cséplőgépekhez) előnyben részesíttetnek.

Ajánlatok

ILLKOVICS TESTVÉREKHEZ

Szedikert (Sárosvm.), u. p. Töltzsek.

Clayton & Shuttleworth

mezőgazdasági gépgyárosok Budapest Váci-körút 63. sz

által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcséplőgép-készletek 2 1/2 egész 12 lóerőig továbbá járgány-cséplőgépek, lóhere-cséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénnyújtók, boronák

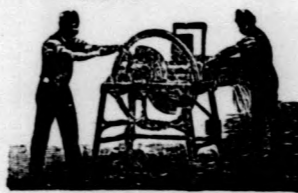
„Columbia-Drill”

legjobb sorvetőgépek, szénkavágók, répvágók, kukorica-morzsolók, daráló, őrlő-malmok, egyetemes acél-ékek.

2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzékek kiva nátra ingyen és bérmentve küldetnek.

Lincolni törzsgyárunk a világ legnagyobb locomobil- és cséplőgép-gyára.

TANONCZ

felvétetik.

Ajánlatok intézendők:

KASSEVITS JÁNOS

fűszerkereskedésébe

KIS-SZEBEN.

Két garnitúra

cséplőgép

gőzlokomobillal

azonnal eladó.

1-ső garnitúra 2 1/2 lóerő,
2-ik „ 3 lóerő.

Bővebbet

Szalasovics,

Alsó-Sebes.

453—1903. vh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött bírós. végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy a bécsi kir. bíróságnak 1903. évi C. XL613/4. sz. végzése folytán dr. Alfred Grünbaum ügyvéd által képviselt Krapfenbauer & Co. bécsi cég felperes részére **Deckert Killán** alperes ellen 153 kor. 70 fillér tőkekövetelés s jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől felülfoglalt és 3394 koronára becsült ingóságokra az eperjesi kir. bíróság 1903. V. I., 202/2. számú végzésével a további eljárás elrendelvény, annak az alap és felülfoglaltok követelése erejéig is, a mennyiben azok kielégítési jogot nyertek volna, Eperjesen végr. szenv. boltjában és boltja előtt leendő megtartása határidejéül **1903. évi július hó 27-ik napjának d. e. 9 órája** kitűztetik, a mikor a bíróság lefoglalt bútorok, halottaskocsi s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzítés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Felhívtnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtó követelését megelőző kielégítettséghez jogot tartanak, a mennyiben részükre a foglalás korában eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből kinem tűnik, hogy elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéséig alulírt kiküldött írásban vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasztják.

Eperjesen, 1903. évi július hó 11-ikén.

Spányi Kálmán,
kir. bírósági végrehajtó.

— No barátom! hallottam, hogy megnézted és meggyőződted arról a csodálatos intézetről, a hol kitűnően ki tudják tisztítani a ruhát, a nélkül, hogy mosni kellene; látod, kedves barátom, ez a nagy csoda még nem létezett soha. Ebben az intézetben szárazon kitisztítják a ruhát, egészen olyan lesz, mint új; mert jegyezd meg, barátom, jól magadnak, ha a ruhát valamelyik intézetben kimosás, az lehetetlen, hogy jó legyen, mert a ruha a vízben elromlik, összemegy, rövid lesz, kikopik; lehetetlen jól helyrehozni. És látod, barátom, azt a

Sikorszky-féle mütisztító-intézetet

dicsérem én, ott a ruhát nem mossák ki, ott csodálatos módon kitisztítják, ott csodálatos port találtak fel, a melylyel a pecsétes ruhát behintik, attól minden pecsét lemegy, aztán lekefélik, jól kivásalják: egyszóval ismét új lesz. Mondható, hogy kitűnő és patent, a ruha nem romlik el, egyszóval új lesz. Hát kérlek arra a kis szívességre, el ne mulaszd másoknak is ajánlani, hogy mindenki legyen meggyőződve, hogy létezik egy intézet, a hol lehet spórolni, olcsón és jól új ruhát szerezni.

— Kedves barátom, nagyon szépen köszönöm neked. Isten veled, vizuatlításra!

— Édes barátom, ha esetleg elfelejtene valahogy, itt a címe a mütisztító-intézetnek:

Első eperjesi ruha-vegyimütisztító- és javító-intézet,

Fő-utca 51-ik szám, a „Fekete sas”-szállodával szemben (hátral az udvarban).

Epilepsia.

A ki eskőban, görcsös és más ideges bántalomban szenved, kérjen erről füzetet; illet bárkinek ingyen és bérmentve küldünk.

Schwanen-Apotheke
Frankfurt a/M.

1885. év óta eredményesen használtatnak bel- és külföldön a

BERGER-féle

gyógy-, egészségi-szappanok

G. Hell & Comp gyárából Troppau-ban. Aranyérem Páris 1900.

Berger-féle 40 száz. kátrányszappan, } borküldések és bőrbajok ellen.
 Berger-féle kénes kátrányszappan }
 Berger-féle glicerin kátrányszappan, } a bőr minden tisztítására ellen mint mosó- és fürdőszappan.
 Berger-féle panama kátrányszappan }

Igen kedveltek a következő szappanok: **Héncseszappan, borászszappan, carbolszappan, napbirkó- és olajgyökérszappan, kátrányszappan, kőolajszappan, kőolaj- és kő-homokszappan, szepiészappan, petróleum-szappan, vörö arc és viszketés ellen. Tanninszappan, Berger-féle fogpasta** tubusokban, 1. számú rendszer fogak, 2. számú dohányzóknak, kitűnő fogtisztító szer.

Az összes Berger-féle szappanok G. Hell & Comp. gyárából, 30 év óta készítenek és a legújabb tudományok szerint készítették G. Hell & Comp. vörö nyomával a dobozban.

Magyarországi főraktár: Török József gyógyszer-tartára Budapest, Király-utca. Kiosnyben Ma az ország összes gyógyszer-tartáraiban.

Kapható Eperjesen Korn Vilmos úr gyógyszer-tartárban.

Egy jó régi háziszser,

melynek egy családnál sem szabad hiányoznia, a mindenütt ismert, mindenkor jónak bizonyult

Hess Ernő-féle

EUCALYPTUS,

valódi tisztá, 12 év óta Ausztráliából hozott természetes gyártmány, Németország- és Ausztria-Magyarországban törvényesen védve. Az 1 K. 50 fill.-nyi olcsó ár eredeti üvegenként, mely igen sokáig tart, lehetővé teszi a beszerzést mindenkinek az egészség visszanyerésére és a betegség megelőzésére.

1500-on felüli dicsérő- és köszönőirat

érkezett be kéretlenül gyógyultaktól, a kik

tagszaggatás, hát-, mell-, gégéba, merevség, légzőba, nátha, fejfájás, belső nemes organumok megbetegedése, régi sebek, bőrbetegségek stbiben szenvedtek.

Senki se mulassza el meghozatni az igen fontos könyvet, melyben az Eucalyptus-készítmények pontosan le vannak írva és az, hogy mint történik ezeknek sokoldalú, eredménydús alkalmazása fent említett betegségeknek.

A szenvedők érdekében e könyvet mindenüvé teljesen ingyen küldöm és meggyőződésül ezekben lenyomtatam számos bizonylatot gyógyultaktól.

Klingenthal i. Sa. Hess Ernő, Eucalyptus-szállító.

A védjegyre pontosan ügyelendő!

Egyedüli elárúsítóhely EPERJESEN:
KORN VILMOS gyógyszer-tartárban.

LINDNER RÓBERT gyógyszerész-féle

ALAISKA-CRÈME

Cosmeticum par excellence.

Az arc-bőrnek rövid használat után ragyogó fehérséget, üdéséget, tisztaságot és báj ad. Eltvoltit porosnást, sz-pilót, bőrbajokat (Mitesser), napbarnítottaságot stb. A legsúlyosabb kezeket finomná, fehérré és gyöngyödé varázsolja. Előnyök: **Alaiska-Crème** nem zsíros, semmitéle fémalkatrészeket nem tartalmaz, orvosiilag jóváhagyva és ajánlva. Teljesen ártalmatlan. Egy tégely ára 3 kor.

Próbátégely, 1 K. 20 f.

Alaiska-puder

(arczpor)

Kitűnően kiegészíti az **Alaiska-Crème** fényes kozmetikai hatását, a bőrtnek elbájoló színárnyalatot, finom, üde, rózsás üdéséget ad, nagyszerű illata, kitűnő fedőereje van és feltétlenül ártalmatlan, mert sem higanyt, sem bismutot nem tartalmaz. — Egy doboz (fehér, rózsás vagy sárga) 3 kor. — Kapható

LINDNER RÓBERT gyógyszerésznél,
BÉCS, XIII. 9, Lainzerstrasse 113.
Kitűntetve: Páris, London, Amsterdam és Bécsben 1902 ben arany érmeikkel és díszlevelekkel.

Schicht-szappan

„szarvas“ vagy „kulcs“
jeggyel

legjobb, legkiadóbb s ennél fogva legolcsóbb szappan. — Minden káros alkatrészekről ment.

Mindenütt kapható!

Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy minden darab szappan a „Schicht“ névvel és a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva.

Delice

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó egyszer veszi és többé mást nem szíhat

legjobb, valódi francia szivarkapapir és szivarkahüvely.

Gyári raktár:
Zahler Mórnál Eperjesen.

„MAYER“ GÉPGYÁR

vas- és fémöntöde részv.-társ. Szombathely.
Raktár: Budapest, V., Lipót-körút 15.

Készít mindennemű kiténő, szerkezetű **Benzin-motorokat** 2-50 lóerőig

Gazdasági gépeket, **Benzin-motoros cséplőkészletek.**

Legolcsóbb üzemgépész - szükségletlen. Tűzveszély kizárva.

Malomépítéset: Új hengerrészek, minden e szakmába vágó gép gyártása. Teljes műalmi berendezések. Különlegesség: Legújabb szerkezetű csavaros és szabad víznyomású borsajtó. Osborne D. M.-féle világhírű amerikai arató- és kaszáló gépek magyarországi kizárólagos képviselősege. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve. * Kivánatra minden szükségletre külön költségvetés.

Fényképezési eszközök

s a szükségelt összes vegyi és optikai kellékek

eredeti gyári áron, előnyös részletfizetésre is

Cattarino Sándornál

Eperjesen.

Amatőröknek ingyen oktatás!

Sötét-kamara mindenkor rendelkezésre áll.